

ఓ మంచి మనిషి కథ

మేడలూ, దాబాలూ పెంకుటిళ్ళూ, పూరిళ్ళూ ఇలా వివిధమైన అంతస్తుల్లో కాపురాలు సాగిస్తూ ఉంటారు లోకంలో కదా?

మహాల్పులో ఉండే జమిందారీ కాపురాల సంగతి అసలు తలచుకోవద్దు.

అయితే ఇంతకీ మన కథ - అదే మంచి మనిషి కథకి వద్దాం.

ఇది కథా నిజమా అనే సంగతి మీరు నిర్ణయించవలసిన విషయమే.

సీతారామ్ ఓ చిన్న గుమస్తాగిరీ చేస్తున్నాడు కరెంటు ఆఫీసులో.

రెండు గదుల అద్దెఇల్లు. పొట్టిగా పీలగా ఉండే అతనికి భార్య, ఇద్దరు కూతుళ్ళును.

ఆఫీసులో సీతారామ్ అంటే అందరికీ ఇష్టమే. ఎందుకనుకున్నారు?

ఆఫీసులో ఉన్న స్టాపుకి ఎవరికి ఏ సమస్య వచ్చినా ఇతనికే చెబుతారు.- "నీతోనే ఉంది. నువ్వు తలుచుకుంటే వెంటనే ఈ పని అయి తీరుతుంది" అంటారు.

సాగుడుతారు. మరోసారి బతిమాలుతారు. ఎలాగో అలాగ సీతారామ్ కి పనులు అప్పచెప్పి హాయిగా వారంతా పేకాట అయినా వేస్తారు. లేకపోతే సినిమాకి వెళతారు. లేదా రెస్టు తీసుకుంటారు.

ఎటువంటి పనులనుకుంటున్నారు?

సీతారామ్ కి చెప్పేవి ఒకటూ, రెండూ వారి సమస్యలు అన్నీ ఇన్నీ కావు.

ఒకరికి ఇల్లు అద్దెకి చూసిపెట్టడం. మరొకరికి ఇంటి స్థలం కొనిపెట్టడం, ఇంకొకరికి అమ్మాయికి పెళ్ళి కొడుకుని చూసి పెట్టడం.

"స్లీప్! మావాడికి కాలేజీలో సీటు గురించి ప్రయత్నించనూ?" అంటూ అతన్ని అన్నం తిననివ్వరు. పెళ్ళాం బిడ్డలతో సుఖంగా కాలక్షేపం చెయ్యనివ్వరు. పాపం. ఆఫీసు పనీ, ఆ తర్వాత వీళ్ళందరి పనీను.

ఇలా కొన్నాళ్ళు అలవాటు అయినాక ఊరికే కూర్చోవడం అలవాటు పోయి గానుగ ఎద్దులాగా కష్టపడ్డమే జీవితధ్యేయం అయిపోయింది.

ఇంత కష్టపడుతున్నా, -ఏమిటి? ఈ సీతారామ్ కి పని అప్ప చెపితే సరిగా టైముకి చెయ్యలేక పోతున్నాడు? ఇదివరకు ఇలాకాదు. సీతారామ్ కి చెపితే వెంటనే పని అయిపోతూ ఉండేది అని స్టాఫ్ అంతా జేరి గుస గుసలు మొదలెట్టారు. ఓ రోజున-

సీతారామ్ వాళ్ళ దగ్గరకి వెళ్ళి, "సారీ సార్, రేపు తప్పకుండా మీ పని చేసిపెడతాను." అని దీనంగా పలికేవాడు. వాళ్ళు "సరే చూస్తాంగా, ఎంత గొప్పగా చేస్తావోను" అంటూ విసుక్కునేవారు.

సీతారామ్ కి ఆ మాటలు ములుకుల్లా గుచ్చుకునేవి.

చీ - ఈ వేళ నాకు ఎంత అవమానం జరిగింది. వాళ్ళ మనసు ఎంత బాధ పెట్టాను. రేపు తప్పకుండా వారి పని చెయ్యాలి - లీవు పెట్టేనా? అనుకుని ఒక్కసారి వాళ్ళ అమ్మను తలుచుకున్నాడు.

మంచివాళ్ళను అమాయకులుగా చూసే రోజుల్లో పుట్టావు అనీ - పరోపకారం ఇదమ్ శరీరం అనీ, అందరితోటీ కలిసిమెలిసి, వసుధైక కుటుంబంలా మెలగాలనీ, స్వార్థంతో బ్రతికితే బ్రతుకు బరువు అవుతుందనీ, ఇలా ఎన్నో చెప్పేది, ఎంత తెలివి ఉన్నా, నివురుగప్పిన నిప్పులా ఉండాలనీ, ఇలా జ్ఞాపకం వచ్చి, తనని, తను పరిశీలించుకుని కొన్ని జీవిత సత్యాలు అలవరుచుకుని, తన మార్గమే రాజ మార్గమని తలుచుకుని, ఆఫీసులోనూ, ఇంట్లోనూ అందరికీ అనుకూలంగా, తనవల్ల ఎమరికీ ఇబ్బంది కలగకూడదు అనే నిర్ణయంతో, మంచికి మారుపేరు సీతారామ్ అని అందరూ అనుకోవాలని, చాలా ఓర్పుతో, నేర్పుతో జీవితనాక సాగించసాగాడు.

అప్పుడప్పుడు సీతారామ్ భార్య చలోక్తులు వేస్తూ ఉంటుంది.

"మీకు, సీతారామ్ అని రెండు మంచి పేర్లు కలిపి పెట్టారేమిటండీ బాబూ, మీరు చేస్తున్న పనులు మంచివా అంటే మంచివే కాని కొంచెం స్వార్థ ఉండాలండీ బాబూ" అని.

అబ్బే ఆమె మాటలు అతని చెవికి వినిపించవు.

అతని ధ్యేయం ఎంతసేపు ఎవరికి ఏ సహాయం చేయాలా అని ఆలోచనే తప్ప మరొక ధ్యాస లేదు.

ఆడపిల్లలు ఇద్దరూ డిగ్రీకి వచ్చారు. "చదువుకుంటున్నప్పుడు కొంచెం ఇంగ్లీషు గ్రామర్ చెప్పండి" అంది సీతారామ్ భార్య ఓ సారి.

"సరే చెప్పాలనే ఉంది కానీ..... నా స్నేహితుడికి ఇల్లు కట్టుకుందుకు లోన్ శాంక్షన్ అయింది. కాంట్రాక్టర్ని మాట్లాడాలి. అయినాసరే చెపుతాను" అని కూర్చున్నాడు సీతారామ్ ఇబ్బంది పడుతూనేను.

"అతను ఇల్లు కట్టుకుంటే మనకేం ఒరిగింది? రెండు గదుల అద్దె ఇంట్లో నానా అవస్థా వదుతున్నాం. జీవితాంతం ఒకర్ని చూచి సంతోషించవలసిందే. మన బ్రతుకులు ఎదుగుబోదుగా లేవు" కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుంటూ కిరసనాయిల్ స్టా మీద వంట సాగించింది.

సీతారామ్ అది విని, భార్య మాటలకి, కలతబడ్డ మనసుతో అక్కడ ఉండలేక, ఆమెను మంచి మాటలతో మరిపించాలని దగ్గరగా వెళ్ళి, "ఓ నల్లపిల్లా! ఓ నీలసుందరీ! నీ దిగులు నాకు తెలుసునే" అంటూ నవ్వుతూ ఆమెని సుతారంగా తనవైపుకి తిప్పుకుంటూ, బుగ్గలు పుణికి.

"నీ కోరికలు నాకు తెలుసును. అందమైన మేడలో ఆ ఎదురింటి ఇల్లాల్లా కాపురం చెయ్యాలనీ, కాలుకింద పెట్టకుండా కారులో షికార్లు పోవాలనీను. నీ మొగుడు గుమస్తా కాకుండా ఆఫీసరే కావాలనీను. ఇదిగో ఇలా చూడు, కోరికలు ఉండవచ్చును కాని, మనం ఏనాడూ, ఎవరికీ ఏమీ పెట్టుకోలేదు. ఈ జన్మలో రమ్మంటే ఎలా వస్తాయి చెప్పు? ఇలా ఊరికే బాధపడిపోక, చదువుకో, బి.ఏకి కట్టు, డైరెక్టు బి.ఏ. అయినావంటే రేపు నువ్వు ఒక ఉద్యోగం చేయవచ్చును. కాలక్షేపం అవుతుంది. కాస్త నా జీతానికి, నీ జీతం కలిపితే, మనకు కోరినవన్నీ కొనుక్కోవచ్చును" అన్నాడు సీతారామ్.

అలా మాటలు భార్యకి బాగానే నచ్చాయి. గోముగా తల ఊపింది. చిరునవ్వుతో ముఖం విలసిల్లింది. సీతారామ్ మనస్సున పున్నమినాటి వెన్నెల కురిసింది.

సీతారామ్ ఆఫీసుకి వెళ్ళేటప్పటికి, "ఏమిటి? ఈవాళ ఇంత ఆలస్యంగా వచ్చావు? ఆఫీసర్ గారు నిన్ను పిలుస్తున్నారు" అని కొలీగ్సు చెప్పారు.

ఏమిటా భగవంతుడా, ఎప్పుడూ ఆలస్యంగా రానివాణ్ణి, ఎందుకు పిలిచాడో ఏమిటో, నూరు జ్వరమున్నా, ఆఫీసుకి వెళ్ళద్దు శలవు పెట్టండి అని భార్య చెప్పినా వినకుండా, హాస్పిటల్ లో ఆలస్యం అయిందని భయపడుతూనే వచ్చాను. అయినా వెళ్ళి కనుక్కోవాలి కదా? పాపం, ఎందుకు పిలిచారో అనుకుంటూ, ఆఫీసర్ రూమ్ లోకి వెళ్ళాడు సీతారామ్.

"ఏమిటి, ఆఫీసుకి లేటుగా వచ్చావేమిటి?"

"జ్వరం వచ్చింది సార్."

"అయితే, సెలవు పెట్టకపోయావా?"

"సెలవులు అయిపోయాయి."

“అవును, అయిపోవూ? ఆఫీసులో అందరి పనులూ నువ్వే చూస్తావు. సెలవులు పెట్టి. సరే, కొంచెం రెస్టు తీసుకో, రీడింగు రూమ్ కి వెళ్ళి” అన్నాడు.

“సరే సార్” అంటూ వెడుతున్న సీతారామ్ ని పిలిచి.

“అసలు నిన్ను పిలిచింది ఎందుకంటే - రాత్రింబగళ్ళు ఆఫీసు వర్కు అర్జంట్లుగా పూర్తి చేసావు కనుక, నాపై ఆఫీసర్ వచ్చి కాగితాలు అన్నీ చెక్ చేసినప్పుడు నన్ను ఎంతో మెచ్చుకున్నాడు. పైగా, నాకు ప్రమోషన్ వచ్చే ప్రయత్నం చేస్తానన్నాడు. అది చెబుదామనీ, మా అమ్మాయికి నువ్వు చూపించిన సంబంధం కుదిరింది, నీ మేలు మరిచిపోనులే” అన్నాడు నవ్వుతూ ఆఫీసర్.

“అలాగా సార్, కొంచెం జ్వరంతో చలిగా ఉంది కాని, నేను ఇంకా సంతోషిద్దును సార్” అన్నాడు సీతారామ్, ఇబ్బంది పడుతూ.

“భలేవాడివే, నాకు ప్రమోషన్ వస్తోందన్న సంతోషం కన్న, నీలాంటివాడు నేను వెళ్ళినచోట దొరకడని బాధపడుతున్నానోయి!” అన్నాడు, ఆఫీసర్.

“అయితే, నేను ఇంక వెళ్ళవచ్చునా సార్?” అన్నాడు సీతారామ్ ఆఫీసర్ కేసి వినయంగా చూస్తూను.

కాలం చాలా విచిత్రంగా కదులుతూ ఉంటుంది. అన్ని కాలాలూ, అంతో కొంతో ఇబ్బందినీ పెడతాయి. సంతోషాన్నీ ఇస్తాయి. వర్షధారలు ఆకాశాన్నుంచి అందంగా కురుస్తూ ఉంటూంటే కవిగారి కలంనుంచి జాలువారుతున్న కథలాగా, కవితలాగా బాగుంటుంది. కాని, జన సమర్థం లేక వీధులు అన్నీ బావురుమంటే ఏం బాగుండదు కదా?

అల్లాగే ఎండలు మండుతాయి. నదులు అన్నీ ఎడారులవుతాయి, మళ్ళీ మల్లెల గుబాళింపుతో మలయమారుతం వీస్తూంటే, అంత హాయిగానూ ఉంటుంది మరి. అలాగే, మనుష్యులలో మంచి గుణం, స్వార్థం రెండూ ఉంటాయి కదా?

మన సీతారామ్ కూడా ఆఫీసులో చేస్తూన్న సహాయానికి కొందరు విమర్శిస్తున్నా, మరికొందరు పొగుడుతున్నారు. ఏదో ఒకటి చెయ్యాలి కదా కాలక్షేపానికి! పాపం, వారు అలా అలా ఆత్మస్తుతి పరనిందా లాంటి కబుర్లు చెప్పుకుని కాలక్షేపం చేస్తారు. వీరికి వీరే సాటి అనే అత్మవిశ్వాసంతో బ్రతికేస్తారు.

మరి సీతారామ్ కి మాత్రం బొత్తిగా తీరిక ఉండదు. ఎక్కడ ఎవరి పని చేయకపోతే

ఎవరు బాధపడతారో - అదీ అతని జీవిత ధ్యేయం. తన గురించి ఆలోచించుకోవడానికి కూడా తీరిక ఉండదు. ఇష్టముండదు అని కూడా చెప్పవచ్చును. భార్య ది.వి. పూర్తిచేసింది. కూతుళ్ళు ఇద్దరూ మాస్టర్ డిగ్రీ తెచ్చుకున్నారు. ఆవేళ ఆఫీసుకి వెళ్ళిన సీతారామ్ కి ప్రమోషన్ వచ్చిందని ఆఫీసర్ గారు చెప్పారు. ఆర్డరు కాగితం చేతికి ఇచ్చారు అమ్మో! హైదరాబాద్? నా జీతం ఏం సరిపోతుంది? అని ఒకసారి భయపడ్డాడు. ప్రమోషన్ వచ్చిందన్న సంతోషం లేదు అతనిలో, అయినా, అందరి దగ్గర శలవు తీసుకున్నాక ఆఫీసులో కొలీగ్సు అంతా అన్నారు, నీకు ప్రమోషన్ వచ్చి నువ్వు వెడుతున్నావంటే సంతోషమే. మరి మా పనేంకాను? అని బాధపడ్డారు. హైదరాబాద్ రాగానే ముందు ఇల్లు వెతుక్కోవడం కార్యక్రమం మొదలుపెట్టాడు. చిక్కడపల్లిలో వసతులు బాగుంటాయి అని కొన్ని ఇళ్ళు వెతికాడు. ఒక ఇంటికి వెళ్ళేటప్పటికి, "నువ్వా సీతారామ్! రా...రా" అంటూ ఆప్యాయంగా పలకరించి, కాఫీ యిచ్చి, సంగతులన్నీ అడిగి చివరికి, 'నా ఇల్లు నీ ఇల్లు అనుకో' అన్నాడు ఆ స్నేహితుడు.

"నాకెన్ని సహాయాలు చేసిపెట్టావు? నేను మరచిపోలేదు. ఎప్పుడూ మనసులోనే మెదులుతావు" అన్నాడు. సీతారామ్ కి ఆనందం అయిపోయింది.

"మా అమ్మాయి అమెరికాలో ఉంది. ఒక్కగానొక్క అమ్మాయి-పురుడు పొయ్యడానికి వెళుతున్నాం నా భార్య నేనూ. నువ్వు, నీ భార్య ఇంట్లో ఉంటే మాకు ఇంటి భయం ఉండదు. కానీ అద్దె అఖిరలేదు. నేను తిరిగి వచ్చేటప్పటికి ఒక సంవత్సరం పడుతుంది" అన్నాడు.

"కారుంది. అప్పుడప్పుడు డ్రైవరు వస్తాడు. కాస్సేపు అలా తిరిగిరండి. అమెరికాలో అమ్మాయి కాపురం చల్లగా సాగుతోందంటే ఆ రోజుల్లో నువ్వు చూపించిన సంబంధమే" అంటూ సీతారామ్ ని పొగిడేస్తూ ఉంటే, కలా నిజమా అని ఆనందపడిపోయాడు. ఇప్పుడు సీతారామ్ నీ, ఇల్లా కారునీ చూసి, అదృష్టవంతుడివి అని పొగిడేవారే అంతాను. సీతారామ్ భార్యకి ఈ మధ్యన భర్త మీద అమితమైన ప్రేమ వచ్చింది. ఆడపిల్లలు ఇద్దరికీ తండ్రి అంటే ఎనలేని ప్రేమ. "తాతనీ బామ్మనీ కూడా ఈ ఊరు తీసుకువద్దాం, ఆ పల్లెటూళ్ళో ఏం ఇబ్బంది పడుతున్నారో, ఏమిటో" అంటూ జాబితాచేస్తారు.

సీతారామ్ కి తల్లినీ, తండ్రినీ తీసుకురమ్మన్నారనేటప్పటికి ఏనుగు అంత బలం వచ్చేసింది. ఆనందంతో గుండెలు నిండాాయి.

సీతారామ్ ని ఆఫీసులో అందరూ పొగడ్డమే. “అందమైన ఆడపిల్లలు’ చదువుకున్న వాళ్ళాను. నువ్వు ఎలా అయినా అదృష్టవంతుడివోయి” అని.

పొగడిన వాళ్ళే ఓ రోజున కబురు చేశారు. “మీ అమ్మాయిల్ని మా అబ్బాయిలకి చేసుకుంటాము” అని. ఇంటికొచ్చి, పెళ్ళి మాటలు మాట్లాడారు. “ఈ రోజుల్లో ఇంత కుదురైన అమ్మాయిలు లేరండీ, సీతారామ్ మంచితనమే వచ్చింది.”

ఇవన్నీ విని సీతారామ్ భార్య చలోక్తిగా అంది.

“మీకు రెండు మంచి పేర్లు కలిపి పెట్టారండీ. ఉగ్గు పాలతో మంచితనం రంగరించి పోశారండీ! లేకపోతే ఈ రోజున ఇటువంటి స్టేజికి రాగలమా” అని మురిసిపోయింది, కళకళలాడే ముఖాన్ని అద్దంలో చూసుకుంటూను.

“ఇన్నాళ్ళకైనా మా అబ్బాయి మంచితనం తెలుసుకున్నావ్, అదీ మాకు సంతోషం” అన్నారు సీతారామ్ తల్లి తండ్రులు నవ్వుతూను, చలోక్తిగా.

అప్పుడే అమెరికానుంచి వచ్చిన ఉత్తరం చదివి-

“ఇంకా ఇంటివారు నాలుగు ఏళ్ళదాకా రావడం కుదరదు, నా ఇల్లు నీ ఇల్లుగా చూసుకో అని రాశారని, వాళ్ళకి అక్కడ గ్రీన్ కార్డు వచ్చిందనీ. అన్నాడు సీతారామ్.

“ఈ మేడూ, ఈ కారూ అమ్మాయిలు ఇద్దరికీ ఇంతమంచి సంబంధాలూ రావడం దైవకృప అంతే” అంది ఆ మాటలు విన్న సీతారాం భార్య.

“అవునోను. కాదు మరి. ఈవేళ మా ఆఫీసులో ఒకతను రిటైరౌతున్నాడు. పెన్షన్ కాగితాలూ, రెడీ చేశారో లేదో అర్జంటుగా వెళ్ళాలి” అని సీతారామ్ బయలుదేరి వెళ్ళాడు.

అతని మార్గం, మంచితనం అందరికీ పంచు తండ్రీ! లోకంలో ఎన్నో సమస్యలు తీరుతాయి అని కోరుకున్నారు అతని తల్లితండ్రులూ, భార్య పిల్లలూను.

(అనుద్రితం 2000)